

בתי המשפט

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים		
ה"ע 610/06		
09/07/2008		לפני: המשנה לאב בית הדין, כב' השופטת מרים מזרחי

בעניין:

1. **בנק לאומי לישראל בע"מ**
ע"י ב"כ עוה"ד קנטור, אלחנני, טל ושות'

2. **לאומי קראד בע"מ**
ע"י ב"כ עוה"ד פרופ' יובל לוי ושות'

3. **בנק דיסקונט לישראל בע"מ**
4. **הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ**
5. **כרטיסי אשראי לישראל בע"מ**
ע"י ב"כ עוה"ד פישר, בכר, חן ושות'

6. **בנק הפועלים בע"מ**
7. **ישראכרט בע"מ**
ע"י ב"כ צבי אגמון ושות', עו"ד

המבקשות

הממונה

ובעניין:

הממונה על הגבלים עסקיים

- נ ג ד -

1. **אייס רשתות שיווק מוצרי צריכה בע"מ**
ע"י ב"כ גיסין ושות'

2. **סופר-פארם (ישראל) בע"מ**
ע"י ב"כ עוה"ד וינשטוק-זקלר ושות'

3. **שירותי בריאות כללית**
ע"י ב"כ עוה"ד ליפא מאיר ושות'

4. **חברת פרטנר תקשורת בע"מ**
ע"י ב"כ הרצוג, פוקס, נאמן ושות'

5. **סלקום ישראל בע"מ**
6. **סלקום תקשורת קווית שותפות מוגבלת**
ע"י ב"כ לפידות, מלכיאור, אברמוביץ ושות'

המתנגדות

ה ח ל ט ה

1. לפני בקשה להאריך תוקפו של היתר זמני להסדר הסליקה ההדדית שבין המבקשות. ההיתר ניתן ביום 31.10.07. הבקשה לא קצבה בזמן להארכה המבוקשת, אלא התייחסה למועד בו יסיים המומחה שמונה על-ידי בית הדין, והמועד המבוקש שצוין בה הוא – "עד לתום 4 חודשים מהיום בו יסיים המומחה ... את תפקידו ויסתיים הדיון בעניין חוות דעתו". הבקשה נתמכת בהמלצת הממונה על הגבלים העסקיים להאריך את ההיתר עד לתום ארבעה חודשים מהיום בו יסיים המומחה שמונה על-ידי בית הדין (בתיק העיקרי) את תפקידו לבדוק את העמלות, ובהתאם לכך, להערכת הממונה, המועד המתאים להארכה הוא עד ליום 28.2.09.
2. ההסדר פועל מיום 31.10.06, תחילה בהיתר ארעי ואחר כך בהיתר זמני. תוקף ההיתר הזמני היה עד ליום 31.5.08 והוארך באופן ארעי עד להחלטה בבקשת הארכת תקופת ההיתר הזמני שלפני.
3. בע"א 3306/99 **דלק חברת הדלק הישראלית בע"מ**, אישר בית המשפט העליון (כב' השופט מ' אילן) את החלטת אב בית-הדין דאז, כב' השופט עדיאל, לפיה נתונה לו סמכות להאריך היתר זמני מעבר לתקופת השנה הקבועה בסעיף 13 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, מכח סעיף 38 לאותו חוק. לכן, גם כאן התקופה הקבועה בסעיף 13 לחוק, אינה עומדת למכשול לבקשה.
4. עמדת הממונה, שהיא בעלת חשיבות רבה על-פי החוק בגדר מתן היתר זמני, היא כדלקמן: ההסכם בין המבקשות מבטיח המשך רציף של סליקה צולבת בכרטיסי האשראי בישראל, ומאפשר תחרות בין סולקות כרטיסי האשראי על ליבם של בתי העסק, תוך שהוא מכניס שחקן נוסף (ישרכארט) לתחרות בשוק כרטיסי האשראי, אשר קודם לכן נשלט על-ידי שני שחקנים בלבד (כ.א.ל. ולאומי כארד). עוד מציינת הממונה, שההסכם פתח לראשונה את התחרות בסליקת כרטיסי ה-MasterCard, שנשלטה משך שנים על-ידי בנק הפועלים באמצעות ישראכרט בלבד, ובעקבותיו מתחרים כיום שלושה שחקנים על סליקת כרטיסי ה-MasterCard (לאחר הצטרפותן של כ.א.ל. ולאומי כארד), לעומת מצב של מונופולין ששרד בענף זה בטרם יישומו. בנוסף, ההסכם מוריד כבר עכשיו את העמלות הצולבות המהוות רצפה לעמלת בית העסק, והוא ימשיך ויוריד אותן עד לרמה של 0.875% ביום 1.7.12. הורדה זו צפויה להביא להורדת העמלות אשר משלמים בתי העסק לחברות כרטיסי האשראי. עוד מציינת הממונה, כי חברות כרטיסי האשראי נהגו לגבות עמלות צולבות בהתאם לקטגוריות שונות של בתי העסק, דבר שיצר עיוותים תחרותיים שונים. ההסכם מוריד באופן מדורג את העמלות בקטגוריות,

הממונה גם מדגישה, כי ההסכם קובע הוראות התנהגותיות המרסנות את כוחה של ישראלכרט במותגה, בעוד שקודם ליישומו חברה זו נהגה במותג הפרטי שלה ללא כל הגבלה והיתה בעלת יכולת לגבות עמלות בתי עסק מונופוליסטיות. ההסכם מגביל את יכולתה של ישראלכרט בגביית עמלות בית עסק על-ידי קשירת עמלות אלה, עם העמלות ששוררות בסליקת כרטיסי ה-MasterCard.

שיקולים אלה מקובלים עלי והם תומכים בטענה שהארכת היתר פועלת לטובת הציבור.

5. שיקול נוסף המצדיק הארכת ההיתר נעוץ בעובדה שבמקביל, מכח הוראת בית הדין, נבדקת התאמת העמלות למתודולוגיה שנקבעה בהליך הקודם, באמצעות המומחה ד"ר יוסי בכר. עבודה מורכבת זו תימשך עוד מספר חודשים, והארכת ההיתר הזמני תאפשר השלמתה.

6. הוגשו התנגדויות להארכה. המתנגדות אינן שוללות את ההסדר, אלא טוענות שיש להעמיד להארכה שלושה תנאים :

א. "תנאי ההשבה": תנאי לפיו הארכת ההיתר תותנה בכך שהמבקשות יחויבו להשיב לציבור "תקבולי יתר" שיעברו לידם כתוצאה מן ההיתר הזמני, במידה ובית הדין יקבע בסופו של יום כי שיעור העמלה שנגבה על-ידי המבקשות בתקופת ההיתר הזמני הוא גבוה מהשיעור הראוי, או כי נגבו בידי המבקשות עמלות שאין הצדקה לגבותן.

ב. תקופת ההיתר : הארכת ההיתר הזמני לתקופה שונה מזו המבוקשת על-ידי המבקשות.

ג. עבודת המומחה : הממונה תדווח לבית הדין ולצדדים על התקדמות עבודת המומחה ותעריך את לוח הזמנים הצפוי להשלמת עבודתו של המומחה.

7. הממונה סבורה כי אין מקום להעמיד את תנאי ההשבה, בציינה שהעמלות הצולבות הן כיום עמלות מופחתות כתוצאה מהתערבותה. ב"כ הממונה הצביעה גם על מורכבות זיהוי הפער בין התעריפים הקיימים ובין התעריפים שייקבעו בסופו של דבר על-ידי בית הדין (להלן : פער העמלות), והוסיפה כי מורכבות זו פוגעת באפשרות להשבת כספים בדיעבד. לשיטת הממונה, הפער שבין העמלה הצולבת שבהסדר לבין העמלה הצולבת הראויה, כפי שזו תיקבע על-ידי בית הדין לאחר דיון בממצאי המומחה, יוכל להילקח בחשבון על-ידי בית הדין בעת מתן החלטתו לעניין התנאים לאישור המשך קיומו של ההסדר.

8. מקובלים עלי טעמי הממונה לגבי תנאי ההשבה. אוסיף על נימוקים אלו, כי מקובלת עלי טענת המבקשות, לפיה אין מקום להורות מראש על השבה, מאחר שבשלב זה גודלו של הנתון הרלבנטי – פער העמלות שצוין לעיל – אינו ידוע, ואף אינו ניתן להערכה. מכאן, שהתנאי יכניס גורם בלתי ודאי לפעילות העסקית הרלבנטית, מצב המכביד מאוד על גופים עסקיים השוקלים שיקולי כדאיות ומתכננים את פעילותם. ויטעם, בשלב זה לא ניתן להעריך כי מדובר בפער של ממש, מאחר שגם המתנגדות לא העמידו בשלב זה תשתית ראייתית לכאורית המלמדת זאת.

9. אשר ליתר התנאים המבוקשים - על-פי המלצת הממונה, המומחה יוכל להגיש דו"ח ביניים עד לסוף חודש אוקטובר 2008, והארכת ההיתר בארבעה חודשים נוספים תאפשר הותרת זמן לקיום חקירות ודיונים באשר לדו"ח הביניים ומתן החלטת בית הדין, ולכן יש מקום להאריך את ההיתר עד ליום 28.2.09.

הערכה זו לגבי מועד הגשת דו"ח המומחה והצורך בזמן נוסף, עד לסיום ההליך, מקובלים עלי. אני מאמצת, אפוא, את המלצת הממונה ומאריכה את תוקפו של ההיתר הזמני על-פי ההחלטה מיום 31.10.07, ובכפוף לקבוע באותה החלטה, עד ליום 28.2.09.

ניתנה היום, ו' בתמוז תשס"ח (9 ביולי 2008), בהעדר.
המזכירות תשלח ההחלטה לב"כ הצדדים.